

รับเข้าระบบ : 14/05/2567
พิจารณา : 30/05/2567
สิ้นสุดกระบวนการ : 20/06/2567

วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ | 157
ปีที่ 17 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2567

บทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับรางวัล
ตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตถ์
The success of Management Child Development Center Miracle
Subdistrict 100 days Plus to 2,500 days Uttaradit Province

มานะชัย วีระวงศ์^{1*}, วจี ปัญญาใส², และ ศุภราภรณ์ ทองสุขแก้ว³
Manachai Weerawong ^{1*}, Vajee Panyasai², and Supparaporn Thongsukkaew³

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตถ์ เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ เป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 9 แห่ง โดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 9 คน ครูหรือผู้ดูแลเด็กที่รับผิดชอบโครงการ จำนวน 9 คน ผู้ปกครองหรือกรรมการสถานศึกษา จำนวน 9 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 27 คน เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สัมภาษณ์และวิเคราะห์ ผลการวิจัยโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มาบูรณาการในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยให้สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น ใน 3 มาตรฐาน ประกอบด้วย มาตรฐานการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัย มีการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานสุขภาพ (4D) โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการเฝ้าระวัง ส่งเสริมการเจริญเติบโตและโภชนาการเด็กปฐมวัย มีการส่งเสริมพัฒนาดีด้านการเล่น การประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย มีการส่งเสริมสุขภาพช่องปากและฟัน การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัย ปลอดภัยโรคในสถานศึกษาและการใช้แผนงาน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

¹ Master of Education students Education Administration, Uttaradit Rajabhat University

^{2,3} อาจารย์ที่ปรึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

^{2,3} Thesis Advisor, Education Administration, Uttaradit Rajabhat University

* Corresponding author: manachai59@gmail.com

โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของเด็กปฐมวัย จำนวน 19 โครงการ โดยการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาและเด็กปฐมวัยทั้งภายในและภายนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อส่งเสริมสุขภาพและ พัฒนาการด้านต่าง ๆ

คำสำคัญ: บทเรียนความสำเร็จ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน

Abstract

The purpose of this research was define lessons learned on success of management of child development centers got an award for The miracle sub district, The first 1,000 days plus to 2,500 days Uttaradit province Thailand . The samples selected by the purposive sampling was 9 local administrative organization. The informants were comprised the 9 heads of child development , 9 child care teachers , 9 parents and member of child development center total of 27 informants. The research strument was a structure of interview, interview and analyses. The results were content analysis.

The results showed the management of child development centers were system approach to management used national standard for early childhood care development and education Thailand of an integrated learning experience in early childhood development centers with local context based learning of 3 standards ,the standard of management of child development center, standard of learned and played for develop early childhood care and the national standard for quality of early childhood care had development the quality of health 4D management of child development centers surveillance Diet, Development and play, Dental, Disease LAO had plan and project for health promoting of early childhood care about 19 projects to training for parents and childcare teachers and early childhood in child development center and out child development center for promotion and child development.

Keywords : Success Lesson, Child Development Center, The miracle sub district, The first 1,000 days plus to 2,500 days

บทนำ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (Constitution of the Kingdom of Thailand, 2017) มาตรา 54 วรรคสอง กำหนดว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย เป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมให้

เด็กปฐมวัยอายุ 2 - 5 ปี มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัย โดยมีมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี พ.ศ. 2565 เป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินการให้มีมาตรฐานและคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกันเพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพ สามารถให้บริการและตอบสนองความต้องการของชุมชนในด้านการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยได้อย่างทั่วถึงและเป็นสถานศึกษาที่มีคุณภาพของชุมชน

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (Office of the Secretariat of the Council of Education Ministry of Education National education plan B.E. 2017-2036) ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เป้าหมายระบุว่า สถานศึกษาทุกระดับสามารถจัดกิจกรรม/กระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรอย่างมี คุณภาพและมาตรฐาน มีตัวชี้วัดที่สำคัญ เช่น ศูนย์เด็กเล็ก/สถานศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาที่จัด กิจกรรมการเรียนรู้ได้ คุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น สถานศึกษา/สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยจัดกิจกรรม ที่สอดคล้องกับหลักสูตรปฐมวัย และสมรรถนะของเด็กที่เชื่อมโยงกับมาตรฐานคุณภาพเด็กปฐมวัย ของอาเซียนเพิ่มขึ้น สถานศึกษาในระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรที่มุ่งพัฒนา ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้นโดยแนวทางการพัฒนาส่งเสริม ให้เด็กเล็ก (0-2 ปี) ได้รับการดูแลและพัฒนาที่สมวัยรอบ ด้านอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง มีการปรับระบบการบริหารจัดการการดูแลและพัฒนาเด็กเล็ก 0-2 ปี และ การศึกษาปฐมวัย (3-5 ปี) ให้มีคุณภาพและมาตรฐาน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรและคู่มือการเตรียมความพร้อมพ่อแม่และการเลี้ยงดู และพัฒนาเด็กเล็กให้มีพัฒนาการตามวัย และพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับปฐมวัย สมรรถนะเด็ก ปฐมวัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาเซียนและระดับสากล เพื่อการพัฒนาคุณภาพและพัฒนาการ รอบด้านสมวัยของเด็กปฐมวัย (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย พ.ศ. 2561 - 2564 ได้กำหนด นโยบายด้านเด็กปฐมวัย ไว้ดังนี้ 1) เด็กปฐมวัยทุกคนต้องได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน อย่างมีคุณภาพตาม ศักยภาพตามวัยและต่อเนื่อง 2) การพัฒนาเด็กต้องจัดให้เป็นระบบและมีความสัมพันธ์ระหว่างกันโดยบูรณาการ ชัดเจนระหว่างหน่วยงานราชการและที่ไม่ใช่ราชการระหว่างวิชาชีพที่สัมพันธ์กับการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ ระหว่างระดับต่าง ๆ ของการบริหารราชการแผ่นดินจากระดับชาติส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น 3) รัฐ และทุกภาคส่วนต้องร่วมกันระดมทรัพยากร ให้เพียงพอแก่การพัฒนาเด็กปฐมวัยตามนโยบายข้อ 1 นอกจากนี้ ได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพเด็กปฐมวัยโดยกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพและ มาตรฐานการให้บริการที่พัฒนาเด็กปฐมวัย เป้าประสงค์ที่ 1 สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งได้รับการพัฒนาให้มี คุณภาพตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติและเป้าประสงค์ที่ 2 คุณภาพของระบบบริการและระบบ การพัฒนาเด็กปฐมวัยได้รับการปรับปรุงให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ คณะกรรมการ พัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ (National Early Childhood Development Commission, 2019)

ตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน กรมอนามัย สำนักโภชนาการ กระทรวงสาธารณสุข (Bureau of Nutrition, Department of Health , Ministry of Public Health, 2022) เป็นโครงการโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการดูแลและส่งเสริมสุขภาพสตรีและเด็กตั้งแต่ช่วง 1,000 วันแรกของชีวิต ต่อเนื่องไปจนถึงเด็กอายุ 5 ปี โดยการร่วมลงทุนและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น และภาคีเครือข่าย ทุกภาคส่วน ผ่านกลไกที่มีอยู่ในพื้นที่และทุกกิจกรรมสำคัญ (กิน กอด เล่น เล่า นอน ฝ้าดูฟัน) รวมถึงการพัฒนาคุณภาพบริการสาธารณสุขและบริการทางสังคม ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทุกคน โดยไม่ทอดทิ้งกลุ่มด้อยโอกาส และคุ้มครองสตรีและเด็กปฐมวัยตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนถึงเด็กอายุ 5 ปี รวมถึงการส่งเสริมให้หญิงวัยเจริญพันธุ์มีความพร้อมตั้งแต่ระยะก่อนตั้งครรภ์ที่เป็นจุดเริ่มต้นสำคัญของการส่งเสริมให้การตั้งครรภ์มีคุณภาพ ลูกเกิดรอด แม่ปลอดภัย และเด็กปฐมวัยเติบโตเต็มศักยภาพ ทั้งนี้จาก ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จะเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ยังอาศัยความร่วมมือหน่วยงานภายในด้านการสนับสนุนงบประมาณในการบริหารจัดการโครงการ ส่งเสริมการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยด้านสุขภาพ ตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งเป็นหลักการแนวคิดสำคัญของการพัฒนาระดับสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีมาตรฐานด้านสุขภาพมีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ หรือที่เรียกว่า “KIDS” ที่เน้นการพัฒนาโดยใช้ข้อมูลและบริบทเด็กเป็นตัวตั้ง “หนังสือสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่ อต. 0033.003/798 เรื่อง ขอความร่วมมือขับเคลื่อนตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่เข้าร่วมโครงการมี 23 ตำบล ยังขาดอีกเป็นจำนวนมาก ประกอบกับการศึกษาข้อมูลจากนักวิชาการศึกษาในอำเภอบ้านโคก พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กยังกระจายอยู่ตามหมู่บ้านที่มีเด็กนักเรียนน้อย และคุณครูยังขาดประสบการณ์ในการร่วมโครงการ การบริหารจัดการจึงไม่มีความพร้อมต่อการรวมศูนย์เหมือนตำบลอื่น ๆ ที่มีการยุบรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน 1 ตำบล ทำให้การบริหารจัดการด้านการศึกษา ความพร้อมด้านงบประมาณ ความพร้อมด้านอาคารสถานที่ และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กง่ายกว่าการกระจายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

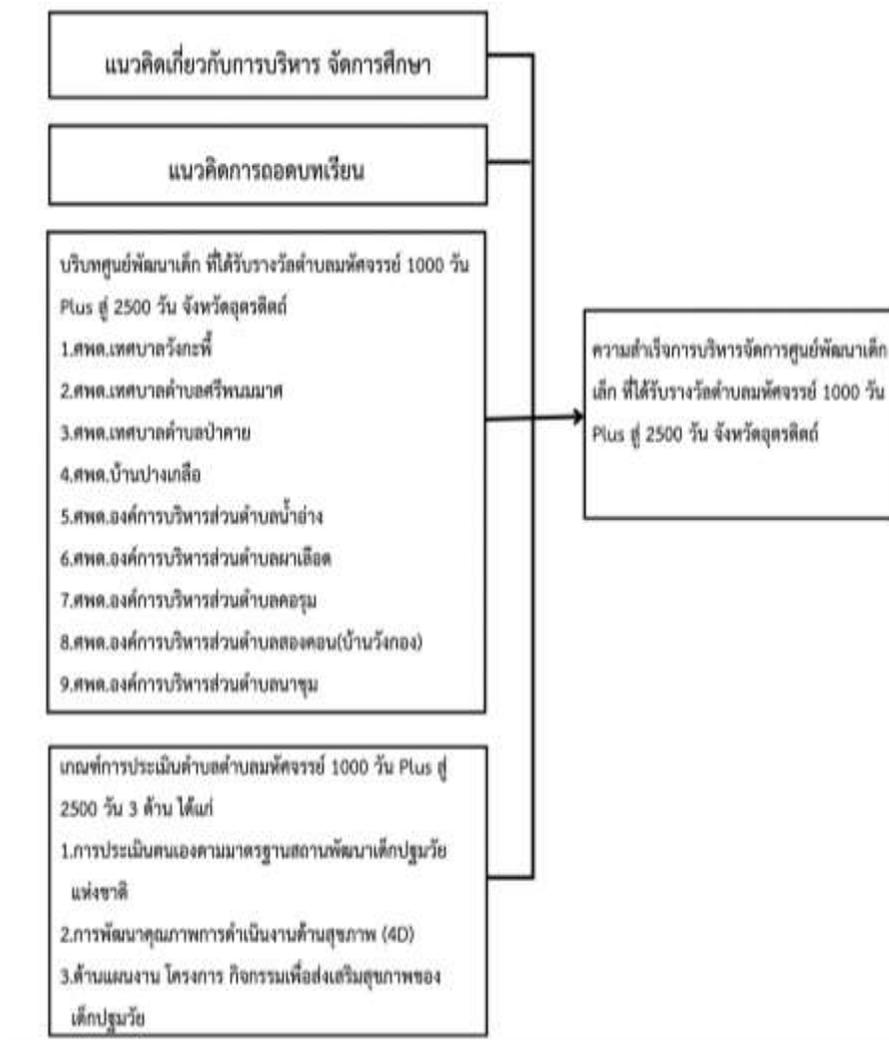
จากการศึกษาข้อมูล ประกอบกับผู้วิจัย เป็นส่วนหนึ่งที่มีหน้าที่ความรับผิดชอบด้านการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการถอดบทเรียนความสำเร็จของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 9 แห่ง เพื่อนำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้งานในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อถอดบทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลมัทศจรีย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตถ์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลมัทศจรีย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตถ์ โดยนำมาสังเคราะห์และกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยดังต่อไปนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง บทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลหมาศจรรัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตรดิตร เป็นวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยดังนี้

เป้าหมาย

เป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับรางวัลตำบลหมาศจรรัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตรดิตร จำนวน 9 แห่ง ได้มาโดยการเลือกใช้แบบเจาะจง (Purposive Sampling) มีเกณฑ์การคัดเลือก ดังนี้

1. เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตรดิตร
2. เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับรางวัลตำบลหมาศจรรัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน ประกอบด้วย
1. ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลตำบลวังกะพี้ 2. ศูนย์พัฒนาเด็กเทศบาลตำบลศรีพนมมาศ 3. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านไร่ห้วยพี้ 4. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลผาเลือด 5. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำอ่าง 6. ศูนย์พัฒนาเด็กบ้านปางเกลือ 7. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลคอรุม 8. องค์การบริหารส่วนตำบลสองคอน(บ้านวังกอง) และ 9. ศูนย์พัฒนาเด็กองค์การบริหารส่วนตำบลนาขุม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แห่งละ 1 คน จำนวน 9 คน
2. ครู/ผู้ดูแลเด็กที่รับผิดชอบโครงการ แห่งละ 1 คน จำนวน 9 คน
3. ผู้ปกครองหรือกรรมการสถานศึกษาตัวแทนผู้ปกครอง แห่งละ 1 คน จำนวน 9 คน

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมการวิจัย

โดยมีรายละเอียดการจัดเตรียมการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลและแนวคิดทฤษฎีจากวรรณกรรม ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อการวิจัยจากเอกสารหนังสือ งานวิจัย บทความ วารสาร เว็บไซต์ และเอกสารวิชาการอื่น ๆ เกี่ยวกับโครงการตำบลหมาศจรรัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน
2. สํารวจรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตรดิตรที่ได้รับรางวัลตำบลหมาศจรรัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน ประจำปี 2566
3. นํารายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะใช้เป็นกลุ่มเป้าหมายปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา สรุปผลการเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

4. ติดต่อประสานงานแจ้งความจำนงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดอุดรดิตต์ ที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มเป้าหมาย จากนั้นประสานงานกับบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อออกหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินการวิจัย

เป็นขั้นตอนการศึกษาวิเคราะห์กำหนดกรอบแนวคิดและรายละเอียดเพื่อดำเนินการวิจัย โดยแบ่งเป็นขั้นตอนย่อย ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และสังเคราะห์ประเด็นที่จะนำมาเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วยแนวคิดเกี่ยวกับการถอดบทเรียน แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อจัดทำเครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย โดยเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือ สัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview)

1.1 ยกร่างประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ให้ครอบคลุมกรอบแนวคิดในการวิจัย

1.2 นำร่างประเด็นข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ไปตรวจสอบคุณภาพด้านความตรงตามเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่า IOC เท่ากับ 1

1.3 ปรับปรุงแก้ไข ประเด็นคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และจัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

2. ศึกษาข้อมูลในภาคสนามศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเก็บรวบรวมเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินงานโครงคาบสมหัตศจรรย์ 1000วัน Plus สู่ 2500 วัน

2.1 ศึกษาความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับรางวัลคาบสมหัตศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงโครงสร้าง โดยผู้วิจัยจะสัมภาษณ์เกี่ยวกับความสำเร็จของการดำเนินงานภายใต้ขอบข่ายของเกณฑ์การประเมินคาบสมหัตศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน ตามกรอบแนวคิดในงานวิจัย มาเป็นกรอบในการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมาย ในเรื่องการประเมินตนเองตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานด้านสุขภาพ (4D) และด้านแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของเด็กปฐมวัย

ขั้นที่ 3 รายงานผลการวิจัย

นำเสนอผลการวิจัยแบบความเรียง ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดการวิจัย ในเรื่องมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานสุขภาพ (4D) และแผนงาน โครงการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ฉบับที่ 1 แบบสัมภาษณ์ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู/ผู้ดูแลเด็กที่รับผิดชอบโครงการ ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์มาจากเกณฑ์การประเมินตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วันและคู่มือการดำเนินงาน โดยมีองค์ประกอบด้วย

- 1.การประเมินตนเองตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ
- 2.การพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานด้านสุขภาพ (4D)
- 3.ด้านแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของเด็กปฐมวัย

การสัมภาษณ์มีข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานโครงการตำบลมหัศจรรย์ 1000วัน Plus สู่ 2500 วันแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 สัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานตำบลมหัศจรรย์ 1000วัน Plus สู่ 2500 วัน ใน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการประเมินตนเองตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ด้านการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานด้านสุขภาพ (4D) ด้านแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพของเด็กปฐมวัย

ตอนที่ 3 สัมภาษณ์ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานโครงการตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน

ฉบับที่ 2 แบบสัมภาษณ์ผู้ปกครอง ซึ่งเป็นการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับรางวัลตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน

การสัมภาษณ์มีข้อคำถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานโครงการตำบลมหัศจรรย์ 1000วัน Plus สู่ 2500 วันแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 การสัมภาษณ์เกี่ยวกับการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้รับรางวัลตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรธานี

ตอนที่ 3 การสัมภาษณ์ปัญหา ข้อเสนอแนะ จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา โอกาส อุปสรรคของการดำเนินงานตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการศึกษาเอกสาร สังเกต และสัมภาษณ์ นอกเหนือจากการใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแล้ว ยังมีเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลอื่น ๆ ได้แก่กล้องถ่ายรูป โทรศัพท์มือถือ และสมุดบันทึก หากข้อมูลในประเด็นไม่ชัดเจนผู้วิจัยได้ใช้โทรศัพท์สัมภาษณ์เพิ่มเติมโดยมีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงนายกเทศมนตรี/นายกองค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง

2. นำหนังสือไปยังสถานศึกษากลุ่มเป้าหมายด้วยตัวเอง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ การวิจัยว่า ผู้วิจัยต้องการหาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดำเนินงานตำบลมหัศจรรย์ 1000วัน Plus สู่ 2500 วัน รวมทั้งชี้แจงขั้นตอน วิธีการ และระยะเวลาในการเก็บ รวบรวมข้อมูล

3. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร การดำเนินโครงการตำบลมหัศจรรย์ 1000วัน Plus สู่ 2500 วัน และเอกสารการรายงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งสังเกตการณ์ดำเนินการบริหารงานต่าง ๆ และบันทึกข้อมูล ต่าง ๆ ลงสมุดบันทึก

4. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

5. การจัดทำข้อมูล มีการดำเนินการทบทวนข้อมูล จัดพิมพ์ข้อมูลโดยแยกประเด็นหัวข้อ และทำการตรวจสอบความครบถ้วนของผู้ให้ข้อมูลที่ได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนการวิจัยทั้งจากการสัมภาษณ์ศึกษาเอกสารและสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมการถอดบทเรียนจากแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จากหลักฐานสนับสนุน หรือแสดงผลงาน และผลสำเร็จของงาน การสัมภาษณ์กระบวนการทำงานที่ดีที่สุด ปัจจัยที่ทำให้ ประสบความสำเร็จ จากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และผู้ปกครอง จากกลุ่มเป้าหมายทั้ง 9 แห่ง จึงนำข้อมูลดังกล่าวมานำวิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) และจัดหมวดหมู่ให้เป็นระบบประมวลประเภทของข้อมูลและคุณลักษณะของประเภทข้อมูลเดียวกันเข้าด้วยกันและนำเสนอผลการวิจัยแบบความเรียง

2. ผู้วิจัยมีการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation Technique) โดยการตรวจสอบความถูกต้อง ความเพียงพอ และความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลว่าจะสามารถ ถอดบทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรดิตถ์ได้อย่างครบถ้วน ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้วิธีการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) โดยการตรวจสอบแหล่งข้อมูลพิจารณาในแหล่งบุคคล ประกอบไปด้วย การเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์กับข้อมูลที่ได้จากเอกสารรายงานการประเมินตนเอง(SAR) ของแต่ละสถานศึกษาและเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลหลายคนในเรื่องเดียวกัน

สรุปผลการวิจัย

บทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลมหัศจรรย์ 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุดรธานี แยกเป็นด้านต่าง ๆ ดังนี้

ด้านมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

1. มาตรฐานการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการ โดยการนำหลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมาใช้ในการบริหารจัดการข้อมูลของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการใช้หลักสูตรสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยมาบูรณาการกับบริบทของท้องถิ่น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตร แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ แผนการจัดสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการบริการอัตราครู/ผู้ดูแลเด็ก ให้มีสัดส่วนและคุณวุฒิที่เหมาะสม การจัดอัตรากำลังครู/ผู้ดูแลเด็กให้เพียงพอต่อจำนวนนักเรียน กำหนดโครงสร้างขององค์กรที่มีความเหมาะสมต่อบริบทของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย จัดให้มีการติดตาม นิเทศครู/ผู้ดูแลเด็กเพื่อประเมิน ชี้แนะข้อควรปรับปรุง ส่งบุคลากรทางการศึกษาเข้ารับการอบรมพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนการสอน การจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ความสะอาด ปลอดภัย มีกล้องวงจรปิดโดยรอบบริเวณและมีการจัดการส่งเสริมสุขภาพและมีแผนเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของนักเรียน โดยการประสานงานกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหรือโรงพยาบาลประจำอำเภอในการจัดกิจกรรมการตรวจสุขภาพเด็ก

2. มาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแผนการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กนักเรียนทุกด้าน เพื่อสร้างประสบการณ์ตามหน่วยการเรียนรู้ ให้ครบ 6 กิจกรรมหลัก การนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้มีความเหมาะสม มีการส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกายและดูแลสุขภาพนักเรียน การสอดแทรกกิจกรรมพัฒนาร่างกายและกิจกรรมการดูแลสุขภาพเข้าไปกับหน่วยการเรียนรู้ เน้นการเคลื่อนไหวของร่างกาย จัดให้มีการตรวจสุขภาพนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและจัดโครงการอาหารกลางวัน อาหารเสริมนม การส่งเสริมการรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ ส่งเสริมพัฒนาการด้าน สติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร ให้เกิดความเหมาะสมตามวัย

3. มาตรฐานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียนเป็นรายบุคคลและมีการประเมินพัฒนาการการเจริญเติบโตสมวัยของเด็ก โดยการจัดบันทึกน้ำหนัก ส่วนสูงของนักเรียนเป็นประจำและจัดทำแผนประเมินพัฒนาการเด็กและจัดทำรายงานการประเมินพัฒนาการเด็กให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การประเมินพัฒนาการตามการเคลื่อนไหว อารมณ์จิตใจ สติปัญญา ภาษาและการสื่อสาร สังคม คุณธรรม มีวินัยและความ เป็นพลเมืองดี มีการทดสอบพัฒนาการของนักเรียนแต่ละคนและจัดทำแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ แบบประเมินโครงการและแบบบันทึกรายวัน แบบบันทึกรายเดือน แบบสมุดรายงานประจำตัวเด็กแต่ละคน จากการสัมภาษณ์ 1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค้นพบว่าหัวหน้าศูนย์พัฒนาเล็กได้ดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและนำไปปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ครู/ผู้ดูแลเด็ก มีการติดตาม ประเมินผล ชี้แนะและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ

เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ครู/ผู้ดูแลเด็ก ค้นพบว่าครู/ผู้ดูแลเด็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ครบทุกหน่วยการเรียนรู้ จัดทำสื่อการเรียนการสอนตามหน่วยการสอน การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม การพัฒนาตนเองให้มีความรู้และผลิตสื่อนวัตกรรมการสอนที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานสุขภาพ (4D)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเผ่าระวัง ส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็กและโภชนาการเด็กปฐมวัย โดยการสำรวจ บันทึก วิเคราะห์พัฒนาการของสุขภาพเด็กเป็นประจำ(DSPM) จัดทำข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับภาวะโภชนาการของเด็กและใช้สมุดแนะนำทางด้านสุขภาพเด็กปฐมวัยให้กับผู้ปกครอง การประเมินความปลอดภัยของสุขภาพเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ส่งเสริมสุขภาพช่องปากและฟันของเด็กปฐมวัย การสร้างข้อตกลง การจัดอบรมให้แก่ผู้ปกครองเรื่องการดูแลสุขภาพช่องปากและฟันที่ถูกต้อง มีการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อความปลอดภัยและปลอดภัยในสถานศึกษา โดยจัดให้มีการตรวจประเมินอนามัยสิ่งแวดล้อมจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สาธารณสุขอำเภอเป็นประจำทุกปี จากการสัมภาษณ์ 1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค้นพบว่าหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเน้นการส่งเสริมพัฒนาการด้านสุขภาพและโภชนาการของเด็กเพื่อสุขภาพที่ดีตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ มีการประชุม ติดตามและหาแนวทางการพัฒนางานร่วมกับบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม 2) ครู/ผู้ดูแลเด็ก ค้นพบว่าครู/ผู้ดูแลเด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผนและจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย มีการติดตามพัฒนาการด้านสุขภาพของเด็กและให้ความรู้แก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับการดูแลสุขภาพของเด็กปฐมวัยเพื่อความปลอดภัยของสุขภาพเด็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ด้านแผนงาน โครงการ กิจกรรมเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดทำแผนงานโครงการในด้านการส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการเด็กปฐมวัย จำนวน 19 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษา เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพเด็กปฐมวัยทั้งภายในและนอกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและโครงการที่เน้นการฝึกให้เด็กปฐมวัยได้ปฏิบัติจริงและฝึกฝนการดูแลสุขภาพตนเองอยู่เสมอ จากการสัมภาษณ์ 1) หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ค้นพบว่าหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำแผนงานโครงการด้านการพัฒนาสุขภาพเด็ก การให้ผู้ปกครอง ครู/ผู้ดูแลเด็กและเด็กได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพของเด็กปฐมวัย 2) ครู/ผู้ดูแลเด็ก ค้นพบว่าครู/ผู้ดูแลเด็กทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมด้านสุขภาพเด็กร่วมกับภาคีเครือข่าย โดยการนำองค์ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพมาใช้ในการจัดกิจกรรม โครงการให้กับเด็กและผู้ปกครองเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็กปฐมวัย 3) ผู้ปกครอง ค้นพบว่าผู้ปกครองมีส่วนช่วยในการสนับสนุนและมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อแลกเปลี่ยน เรียนรู้และร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องบทเรียนความสำเร็จการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลหัตถจรชัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุตรดิตถ์ มีประเด็นน่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติมาตรฐานมาบูรณาการให้สอดคล้องกับบริบทท้องถิ่น โดยแบ่งเป็นมาตรฐานการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านคุณภาพเด็กปฐมวัย นำมาใช้จัดทำแผนและหลักสูตรการศึกษา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก การส่งเสริมสุขภาพและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ส่งเสริมการนำสื่อเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อผู้เรียน ด้านการพัฒนาคุณภาพการดำเนินงานสุขภาพ (4D) ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเฝ้าระวังส่งเสริมการเจริญเติบโตของเด็กและโภชนาการเด็กปฐมวัย มีแผนงานโครงการเพื่อส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัย จำนวน 19 โครงการ ซึ่งเป็นโครงการเกี่ยวกับการจัดฝึกอบรมให้กับผู้ปกครอง บุคลากรทางการศึกษาและเด็กปฐมวัยเพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพ โดยปัจจัยความสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลตำบลหัตถจรชัย 1000 วัน Plus สู่ 2500 วัน จังหวัดอุตรดิตถ์ คือ การบริหารจัดการโครงสร้างการบริหารอย่างเป็นระบบ สนับสนุนกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพและพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้านตามวัย การจัดทำแผนประจำปีและงบประมาณ ครู/ผู้ดูแลเด็กมีประสบการณ์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และพัฒนาการเรียนการสอน มีการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายด้านการจัดการศึกษา ที่ว่า การจัดการศึกษาที่เน้นการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัยตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ด้วยความร่วมมือของชุมชน เพื่อกระจายโอกาสและพัฒนา ศักยภาพทางการศึกษา (Policy of the Education Division of Nakhum Subdistrict Administrative Organization, 2020) โดยมีความสอดคล้องกับคู่มือแนวทางการดำเนินงานตำบลหัตถจรชัย 1,000 วัน Plus สู่ 2,500 วัน การดูแลและส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยให้เติบโตเต็มศักยภาพผ่านกลไกความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในชุมชนและท้องถิ่น (Bureau of Nutrition, Department of Health : Ministry of Public Health, 2022) ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การบริหารส่วนตำบลคลองห้า อำเภอลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องในการบริหารงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือการยึดหลักการอบรมเลี้ยงดู และควบคู่กับการให้การศึกษาแบบบูรณาการ โดยคำนึงถึงความสนใจและความต้องการของเด็กและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน จัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสม สอดคล้องตามวัย การบริหารงานทั่วไป ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายทั้ง ผู้บริหาร คณะกรรมการบริหารศูนย์ ฯ ส่วน การศึกษา ผู้ปกครอง และครูผู้ดูแลเด็ก ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาศูนย์ฯ และ ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ เพื่อให้เกิดความรู้สึกร่วมเป็นเจ้าของตามหลักการ ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผล (Imngen, C, 2021) รวมถึง สอดคล้องกับการวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุตรดิตถ์

พบว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำหลักสูตรและมีการประเมินตนเองของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมประสบการณ์ของเด็ก มุ่งเน้นพัฒนาเด็กทุกด้าน มีแผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่ส่งเสริมพัฒนาการด้านการคิด ทักษะ จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการเหมาะสมตามวัย (Yusuksawat, J, 2022)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรกำหนดแนวทางในการยกระดับคุณภาพด้านการบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยการบริหารอย่างมีส่วนร่วมและกำหนดแนวทางรักษาผลการพัฒนาที่สูงขึ้นสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ข้อเสนอแนะเชิงวิจัยและพัฒนา

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมหรือกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนที่หลากหลายและสามารถพัฒนาศักยภาพให้เหมาะสมกับวัย

เอกสารอ้างอิง

- Bureau of Nutrition, Department of Health : Ministry of Public Health. (2022). **Operational guidelines Miracle Subdistrict 100 days Plus to 2,500 days.**
<https://nutrition2.anamai.moph.go.th/webupload/6x22caac0452648c8dd1f534819ba2f16c/tinymce/files/1000days>. 28 August 2023. (In Thai)
- Constitution of the Kingdom of Thailand. (2017). **government gazette.**
https://library.senate.go.th/document/Ext14523/14523287_0003.PDF. 28 August 2023. (In Thai)
- Group of Education, Religions, Art & Cultures Nakhum Subdistrict Administrative Organization. (2020). **Policy of the Education Division of Nakhum Subdistrict Administrative Organization.** (In Thai)
- Imngen, C. (2021). **Approach to child development center administration of Khlong Ha Subdistrict Administrative Organization, Khlong Luang, Pathum Thani Province.** Thesis Master of Political Science: Thammasat University. (In Thai)

Ministry of Education. (2017). **The National Education Plan B.E. 2017-2036.**

<https://backoffice.onec.go.th/uploads/Book/1540-file.pdf>. 28 August 2023. (In Thai)

National Early Childhood Development Commission. (2019). **National Standard for Early Childhood Care, Development and Education Thailand.** Bangkok: Early Childhood Education Development Group Office of Educational Standards and Learning Development Office of the Education Council. (In Thai)

Yusuksawat, J. (2022). **Management of Child Development Centers under Local Administrative Organizations in Uttaradit**

Province.<http://202.29.52.112/dspace/bitstream/123456789/169/1/63551140201.pdf>.

25 August 2023. (In Thai)